

Маркіна Ірина Анатоліївна, Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Дячков Дмитро Володимирович, Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

АКТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Інформація є найважливішим економічним ресурсом сучасного суспільства. А тому, ефективна діяльність сучасного суб'єкта господарювання неможлива без фахівців різних областей економіки цілеспрямованими та ефективними. Все більш значною стає роль сучасних інформаційних технологій, які забезпечують практично необмежений доступ до всієї суми інформації і знань, накопичених як всередині будь-якої виробничої системи, так і у зовнішньому інформаційному просторі.

Так, в умовах трансформаційної економіки, цільовою функцією макроекономічної політики України стає забезпечення сталого економічного розвитку та переходу з «сировинної» економіки на інноваційний шлях розвитку. Мале та середнє підприємництво є однією з найбільш масових форм бізнесу, яка є визначальною для соціально-економічного та інноваційного розвитку країни. В силу своїх особливостей, мале підприємництво є найбільш чутливим до змін зовнішнього середовища і ризиковим видом діяльності, особливо, в умовах нестабільної економіки.

Досвід розвитку вітчизняного підприємництва переконливо показує, що, поряд з необхідністю фінансової та майнової підтримки малого бізнесу, все більшого значення набуває забезпечення малих і середніх підприємств необхідними інформаційними ресурсами з метою розвитку підприємницької діяльності та ведення цивілізованого бізнесу.

Питання необхідності створення системи якісного інформаційного забезпечення управлінської діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу досліджено в працях відомих зарубіжних та вітчизняних науковців. Разом з тим, потребують більш глибокого дослідження питання створення інформаційного середовища для малого підприємництва.

Аналіз практики розвитку системи інформаційної підтримки малого підприємництва дозволив структурувати дані, що використовуються в цілях надання підтримки малому підприємництву і представляють найбільший інтерес для підприємців. Найбільшим попитом серед підприємців користуються наступні види інформаційних ресурсів: маркетингові моніторинги, ринки товарів і послуг; економічні моніторинги, ціни, фінанси; нормативно-правові документи; державні структури, системи підтримки; зовнішньоекономічна інформація; ділова преса; соціально-економічна інформація.

Результати проведених досліджень інформаційних потреб підприємств малого та середнього бізнесу виявили потребу в значному розширенні спектру інформаційних ресурсів. Інформаційні ресурси є як засобом ведення діяльності, так і її результатом. Отже, щоб повноцінно функціонувати, малим та середнім підприємствам необхідно синхронізувати і інтегрувати рух інформаційних потоків з

потоками робіт, матеріальних і фінансових ресурсів, а це вимагає контролю, обліку, аналізу, планування, координації – тобто організаційно узгодженого управління. Вирішення даної проблеми можливе лише за наявності комплексної системи створення і розповсюдження ділової та загальноекономічної інформації.

Враховуючи практику країн Європи зі створення інформаційних систем підтримки малого та середнього бізнесу, на теренах України базовим елементом подібної інформаційної системи повинен стати регіональний портал підтримки і розвитку малого та середнього підприємництва, який має бути орієнтований на збір інформаційних ресурсів окремих регіональних утворень та ресурсів громадських і комерційних організацій. При цьому основним напрямом розвитку інформаційних систем на даному етапі повинно стати підвищення ефективності взаємодії її елементів на основі розвитку комунікативних зв'язків і створення єдиного інформаційного середовища для малого і середнього підприємництва.

Створюючи регіональні інформаційні системи, органам місцевого самоврядування слід враховувати, що роль інформації в світі швидко зростає: в рамках інформаційної економіки одним з найважливіших ресурсів, що використовуються організаціями, є інформація. Проблема не тільки в нестачі інформації взагалі, а в нестачі саме тієї інформації, яка потрібна конкретному споживачеві і, саме в тому вигляді, в якому вона йому необхідна.

Наслідуючи приклади інформаційно-орієнтованих держав щодо створення інформаційної системи, зазначена система повинна інтегрувати всі існуючі елементи інфраструктури підтримки підприємництва, а також доступні інформаційні ресурси. Метою діяльності органів місцевого самоврядування в даній сфері має стати розширення доступу підприємців до інформаційних ресурсів, у тому числі, на міжрегіональному та міжнародному рівні, шляхом створення єдиної системи інформаційного забезпечення малого та середнього підприємництва.

Таким чином, враховуючи специфіку діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання, організація та розвиток інформаційної підтримки підприємництва, а зокрема, інформаційна система, повинна орієнтуватися на вирішення наступних завдань:

- оптимізацію існуючої інформаційної інфраструктури та створення на її основі єдиного інформаційного поля для малого і середнього підприємництва;

- розширення сфери застосування сучасних інформаційних технологій в практиці бізнесу;

- використання можливостей мереж ділової інформації та ЗМІ.

В свою чергу, умовами реалізації поставлених перед інформаційною системою підтримки малого та середнього бізнесу завдань є:

- компетентність утримувачів інформаційних ресурсів в питаннях підтримки малого і середнього підприємництва;

- участь у діяльності системи всіх структур підтримки підприємництва та ефективне використання їх потенціалу;

- наявність адміністративної та ресурсної підтримки;

- налагодження ефективної взаємодії з організаціями, що працюють на інформаційному ринку;

- ефективне використання можливостей нових інформаційних технологій.

В основу розвитку регіональних інформаційних систем необхідно покласти наступні принципи інформаційного забезпечення користувачів:

максимальна автоматизація процесів інформаційного забезпечення, в результаті якої досягаються оперативність і достовірність поширюваної інформації;

організація вільного доступу підприємців до інформаційних ресурсів загального користування;

можливість інтерактивної взаємодії користувачів між собою і з ресурсами системи;

диференціація розмірів оплати інформаційних послуг в залежності від джерел інформації, що надається.

Практика господарювання свідчить, що з метою забезпечення ефективного функціонування підприємств малого бізнесу, для них повинно передбачатися надання:

безкоштовних інформаційних послуг (інформація про систему і адресах структур підтримки малого підприємництва, електронні видання для підприємців, дистанційний консалтинг з загальних питань ведення бізнесу, інформація про виставках та інших заходах, законодавство для малого бізнесу, гарячі лінії підтримки та консультування);

пільгових інформаційних послуг (адресно-довідкова інформація з власних баз даних, довідково-інформаційне обслуговування, поширення власних періодичних та разових друкованих видань, публікація в них інформації підприємців, консультування на компенсаційній основі);

комерційних інформаційних послуг (інформаційне обслуговування з використанням залучених на комерційній основі інформаційних ресурсів та систем, перевірка надійності партнерів, проведення маркетингових досліджень, дистанційний консалтинг по спеціалізованим аспектів ведення бізнесу, розробка інформаційних систем і програмного забезпечення малих підприємств).

Для підвищення ефективності чинної системи інформаційного забезпечення малого та середнього підприємництва, необхідно чітко визначення категорій її користувачів і подальше формування інформаційних ресурсів з урахуванням їх інтересів.

За результатами дослідження доцільно зробити висновок, що створення стабільно функціонуючої системи інформаційного забезпечення суб'єктів малого та середнього бізнесу, на базі сучасних електронних систем і технологій, є необхідною умовою подальшого розвитку підприємництва. При цьому повинні забезпечуватися відповідний рівень інформаційної підтримки підприємств малого та середнього бізнесу та організації інформаційної взаємодії. Нагальною є проблема оперативного інформаційного забезпечення підприємств, створення систем електронних торгів, організації віддаленого доступу до інформаційних ресурсів, організації діяльності інтерактивних систем підтримки підприємництва, чому будуть присвячені подальші дослідження.

Література

1. Кокин И. Содействие предпринимательству и создание условий для развития бизнеса на территории муниципального образования / И. Кокин, Э.Маркварт, А.Мадьярова, Л.Рагозина. – М.: АНХ, 2007. – 647 с.

2. Фред В. Г. Основи федеральної інформаційної політики. Огляд конгресу Сполучених Штатів. "Програма сприяння парламенту України" – К.: "Держлітвидав", 1996. – 52 с.